

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

EGY ÓRA . . . K 12.50
NEGYED ÉVRE K 37.50
FÉL ÉVRE . . . K 75.—
EGÉSZ ÉVRE . . . K 150.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

POLITIKAI NAPILAP

Proclamatune.

Armata romaneasca se retrage, Budapesta va fi evacuata. Parasind Capitala Ungariei, Romania tine a afirma inca odata, ca in urma atacului de pe Tisa, care a motivat actiunea sa militara, ea n a fost valauzita de cat de legitima aparare ce-rintele militare. Ori ca gand de asuprime, sau de resbunare, i-a fost strain.

Armata romaneasca a cautat, ca sa faca cat mai usoara posibila pentru populatiune prezenta trupelor in Ungaria si nici o sfortare n a fost negli-jata, care sa usureze viata popu-latiunei suferinda.

Cu simtamantul de asi fi exerci-tat dreptul ei si de a fi inde-plinit o datorie de umanitate armata romaneasca tine inca odata se afirme ca a conside-rat totdeauna afacurile la-un-trice ale ungariei ca apartinand singur poporului ungar caruia doreste restabilirea linistei evi-tand orice perseoutiuni politice sau religioase.

Aceste conditiuni sunt nice-sare unei carmuiri durabi le care se exprime voainta popu-rului ungar, se faca posibila vindicarea trecutului si se aduca incheierea pazei, dorita de ro-mania si aliatii ei.

Armata romaneasca multu-meste pentru alitudinea cor-recta a populatiunei capitalei, in tot timpul ocupatiunei.

Comandantul Trupelor Romane:
General **Mardarescu.**
Innantul Comisar al Guvernului
Ministrul **Diamandi.**

Kiáltvány

A román hadsereg visszavonul, Budapestet kiüríti. Mi-előlt elhagyjuk Magyarország fővárosát, Románia kötelessé-gének tartja újból kijelenteni, hogy katonai akciójában, amit a tiszai támadás tett indokoltá, más nem vezérelte, mint csu-pán a jogos védelem és ka-tonai érdeke. Az elnyomatás-nak vagy megtorlásnak min-den gondolata távol állt tőle.

A román hadsereg mindig arra törekedett, hogy a csapa-toknak Magyarországon való jelenléte a lakosságnak a le-hető legkisebb mértékben le-gyen terhére és semmit el nem mulasztott a tekintetben, hogy a szenvedő lakosság sorsán se-gítsen.

Azon érzéssel, hogy humá-nus kötelességet teljesített és jogait gyakorolta, a román hadsereg még egyszer kijelenti,

hogy Magyarország belőgveit úgy kezelte, mint saját jogkö-rét, a magyar népnek, amely-nek kívánsága, hogy a nyuga-lom helyreálljon, elkerülve min-denemű politikai, társadalmi vagy felekezeli üldözést.

Ezek a feltételei egy tartós kormányzásnak, amely a ma-gyar népnek akaratát van hi-vatva kifejezni, hogy lehetővé tegye a múlt sebeinek gyógyu-lását és létrehozza a békekö-tést, amit Románia és szövete-ségei kívánnak

A román hadsereg köszöni a főváros lakosságának kor-rekt viselkedését, amelyet a megszállás egész ideje alatt ta-nusított.

A román csapatok főparancs-noksága:

Mardarescu,
tábornok.

A kormány megbízottja:
Diamandi,
miniszter.

Proclamation.

Die rumänische Armee zieht sich zurück, sie räumt Buda-pest. Bevor wir die Hauptstadt Ungarns verlassen, erachtet es Rumänien für seine Pflicht, neuerdings zu erklären, dass es in seiner militärischen Aktion, welche durch den Angriff an der Theiss verursacht worden war, sich von nichts anderem, als von der gerechten Ver-teidigung und seinem militä-rischem Interesse leiten liess. Jeder Gedanke einer Unter-drückung oder Abndung stand fern von ihm.

Die rumänische Armee war stets bestrebt dahin zu wirken, dass die Anwesenheit der Trup-pen in Ungarn der Bevölkerung in möglichst geringstem Masse zur Last falle und hat nichts unterlassen, um das Los der leidenden Bevölkerung zu er-leichtern.

Im Gefühle, ihre humane Pflicht erfüllt und ihre Rechte geübt zu haben, erklärt die rumänische Armee nochmals, dass sie die innern Angelegen-heiten Ungarns stets als den eigenen Rechtskreis des unga-rischen Volkes gehandhabt, welchen sie wünscht, dass seine Ruhe wiederkehre, und dass dabei jedwede politische gesell-schaftliche oder konfessionelle Verfolgung vermieden werde.

Dies sind die Bedingungen eines dauernden Regimes, wel-ches den Willen des ungari-schen Volkes kundzugeben be-rufen ist, um es zu ermöglichen,

dass die Wunden der Vergan-genheit heilen und der Frie-denschluss zustande komme, welchen Rumänien und seine Verbündeten wünschen.

Die Rumänische Armee dankt der hauptstädtischen Bevölke-rung für die korrekte Haltung, welche diese während der gan-zen Zeit der Besetzung bekun-det hat.

Das Oberkommando des rumä-nischen Truppen:

General **Mardarescu.**

Der Bevollmächtigte der

Regierung:

Diamandi Minister.

A román hadsereg visszavonulása

Kivonat

a 11. és 20. számú rendeleteiből (helyesbítve).

1. Vétkenek tekintetnek mindazon egyének, akik bár nem rossz szán-dékkal a nyilvános helyiségekben, utcákon, az utcákon stb. bármely képen közölni, hírsztelni, megbe-szélni fogják az akár igaz, akár kép-zelt híroket vagy véleményeket, ame-lyek a harci tevékenységet érintik; továbbá, amelyek a helyzetre és a csoportok áthelyezésére vagy a ka-tonai hatóságok rendelkezéseire, vagy bármilyen, a román hadsereggel érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen vétkezések a katonai bírák által első és utolsó fokban főznak tárgyalattal és egy évig terjedő be-írásra és 2000 lei pénzbüntetésre e-líteltetni, amikor a fenti vétkek kém-kedési és árulás-szándékkal történtek a háboru eseten érvényes büntetések főznek végrehajtani.

Figyelmeztetés

Az utazó közönség tudomása a hoz-zuk s mihez tartás végett figyelmez-tovják, hogy az utazási igazolvány el-nyerésért való kérvények a várm-gyeház épületében egy direkt ezen célra létesített irodába adandók be. Szigo-ruan tilos, hogy ezental a Széchenyi-utcai zóna-parancsnokságot ilyen dol-gokkal zaklassák.

Minden olyan kérvények, amelyek indirekt módon a zóna-parancsnoksá-gnál lesznek beadva és az utazási iroda iktató könyvében beiktatva nem lesz-nak, figyelembe nem vehetők.

Fölhívjuk a közönség figyelmét, hogy mindenki személyesen adja be kérvényét és az igazolványi csak sz-e-mélyesen veheti ki, amikor aláírja, hogy átveite.

Katonai zóna
főparancsnoksága.

Figyelmeztetés.

Azok az egyének, akik a Tiszántulról Debre-cenbe jönnek vagy át-utazóban vannak és 24 óránál továbbmaradnak itt, kötelesek azonnal jelentkezni a katonai

rendőrségen bejelentvén megérkezéstiket. Mind-azok, akik ezen rende-let ellen vétének az uta-zási rendelet értelmé-ben meg lesznek bün-tetve.

A katonai zóna-főparancsnokság.

Figyelmeztetés.

Tudomására hozatik az uta-zó személyeknek, akik akár a Tiszától nyugatra, akár a de-markációnális vonaltól keletre akarnak utazni, hogy ezen fig-yelmeztetés megjelenésétől kezdve kérvényben csatolni kell egy nyilatkozatot, amely-ben fel legyen tüntetve az il-lető katonai állapota, hogy ak-tív vagy tartalékos tiszt volt-e vagy egyáltalában nem tarto-zott rangsorba. Mindazok a kérvények, amelyekből ez a nyilatkozat hiányzik, figyelem-be nem vétetnek és megsem-misítetnek. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy azok, akik hamis adatokat adnak be, a törvények szerint büntetettnek.

A megszállott területek főparancsnoksága.

Értesítés

A katonailag megszállott te-rületek parancsnoksága elren-deli:

a) Azon kérvények, amelyek 100 klg.-nál kisebb mennyiségű gabona, illetve zöldség szállít-ásra vonatkoznak, azon kato-nai főispáni hivatalhoz terjesz-tendők elő helybenhagyás vé-gett, amely alatt tartoznak.

b) Azon kérvények, amelyek 100 klg.-nál nagyobb mennyi-ségű gabona, zöldség vagy más élelmi szállításra vonatkoznak, a katonailag megszállott terü-letek parancsnokságánál levő „Értesítési hivatal”-hoz kell előterjeszteni helybenhagyás vé-gett.

A katonailag megszállott terü-letek parancsnoka:

Mihalescu, tábornok.

Élelmezési hivatal főnöke:
Georgesou P. Ioan, őrnagy.

Ugyeletes gyógyszerterek

Csbiörtök: Kizyó — Ferencz József-u. 33., Arany Angyal — Ferenc József-u. 50., Reménység — Csapó-u. 18., Magyar Korona — Péterfia-u. 10., Nádor — Sz. Anna-u. 66.

Az orosz szovjetkormány békét ajánl

A békejavaslat feltételei

London, nov. 9. A szovjetkormány békét ajánlott a szövetségeseknek. A Daily Herald közli a békeajánlatot, amely azt javasolja, hogy a volt orosz császárság területén működő kormányok semleges helyen üljenek össze. A békeajánlat a következő nyolc pontot tartalmazza:

1. A fennálló kormányok tartásuk meg mostani hatáskörüket, amennyiben a konferencia más-ként nem dönt és amennyiben a lakosság nem kíván változtatásokat vagy elfordulásokat.

2. A blokád megszüntetése és a kereskedelmi viszony megkezdése Szovjetországgal.

3. Szovjetországot megilleti a szabad szállítás joga, ugyanintén a volt Oroszország valamennyi kikötőjének korlátlan használata.

4. Szovjetországnak minden polgárát szabad költözködési jog illeti meg a szövetséges országokban, amennyiben nem avatkoznak az országok belső ügyeibe. E jog a többi ország polgárai javára megállapítja a viszonyosságot.

5. Amennyiben a különböző orosz kormányok politikai foglyai és mindazok katonák részére, akik Oroszországban valamelyik kormány ellen küzdöttek. A nem orosz katonáknak lehetővé tessék a hazatérést. Ugyanez vonatkozik a külföldön lévő orosz foglyokra és katonákra.

6. Minden idegen csapat elávolítandó Oroszországból. Sem a szovjetcsapatok, sem az azokkal szemben állók nem részesülnek semmiféle segítségben. Egyidejűleg valamennyi orosz kormány leszállítja haderejét.

7. Valamennyi orosz kormány együttesen vállalja a felelősséget a volt Oroszországnak a külfölddel szemben fennálló tartozásaira vonatkozóan, még pedig úgy az egyes államokkal, valamint az egyes idegen államok polgáraival szemben fennálló tartozások dolgában.

8. A szovjet kormány kész ez az alapon javaslatokat elfogadni, de csak november 15-ig.

Az angol alsóház tárgyalja az orosz békejavaslatot

Páris, nov. 10. A »Chicago Tribune« értesítése szerint az angol alsóház a jövő héten komolyan szándékosik foglalkozni azzal a fegyverszüneti ajánlattal, amelyet Malone ezredes, a ház tagja hozott Oroszországból. — A »Chicago Tribune« szerint az angol kereskedelmi érdekek a javaslat elfogadása mellett szólnak. Az angol kereskedők az Oroszországgal szembeni kereskedelmi viszonyok javát látandó nyersanyagokra várnak és arról tartanak, hogy Németország meghódítja majd az orosz piacot.

Páris, nov. 10. A »Temple« foglalkozik Lloyd George-nak a lordmajor banketjén mon-

dott beszédével és emlékeztet arra, hogy Anglia teljesen hasonló módon megszüntette a Dardanellák ellen kezdett vállalkozást, mielőtt az már nem bírt volna sikerrel. Oroszország ellen a katonai vállalkozást

Anglia megszüntette. Lloyd George feladta az, hogy okos közvetítéssel egymás között kibékítse az orosz nem bolsevik pártokat és hogy ilyenképpen magában Oroszországban terelje a bolsevizmust.

Friedrich benyújtotta lemondását

Wlassios Gyula miniszterelnökjelölt

Budapest, november 12. Friedrich István tegnap este lemondott és lemondását átadta Clarknak, az entente tojhatalmu képviselőjének. Ma vagy holnap megalakul a Wlassios kormány. (Dacia.)

Az Est írja: A miniszterelnökjelöltek sorában ma Wlassios Gyula báró áll az előtérben, de továbbra is megáll a Bethlen, azután a Kürthy féle kombináció. A keresztény pártok Heinrich Ferencet látnák a legszívesebben miniszterelnöknek. Wlassios eredetileg az alkotandó államtanács vezetőjének volt kiszemelve, a helyzet kényszerítése folytán azonban esetleg a miniszterelnökséget kell vállalnia. Az államtanácsot különben a pártok közös megállapodásával valószínűleg rövidesen megalakítják, hogy addig is, míg a nemzetgyűlés államfői választ, legyen állami szerv, mely a kormány leköszönését elfogadja és az új kormányt vagy kormányokat kinevezi.

Apponyi miniszterelnöksége.

A miniszterelnökjelöltek sorában ujabban nagyon erősen emlegetik Apponyi Albert grófot. Mint ismeretes, Apponyi mindeddig nem akart a pártok elmérgeskedett vitájába befolyni és ezért nem jött Budapestre. Most azonban az a terv merült fel, hogy a pártok egyetelműen kérjék fel őt a válság elsimításában való közreműködésre és miután ő ugyasóvá az egyetlen férfi, akiben minden pártban a bizalma egyformán összpontosul, miniszterelnöknek is őt látnák a legszívesebben.

Magyarország meghívása a béke aláírására

Páris, nov. 12. A legfőbb tanács holaap Clark utján javaslatot küld Magyarországnak részére, melyet meghív a béke aláírására azokkal az új államokkal együtt, amelyek az Ausztriaiával kötött békét aláírják. (Dacia.)

A kormányzó-tábornok engedélyezte a közgyűlés összehívását

Működhet-e régi közgyűlés? — Csak fontos és halaszthatatlan ügyek kerülnek a közgyűlés elé

A városi tanács fölkérésére Márk Endre főispán polgármester nemrégiben megkereste Michalecsu kormányzó-tábornokot és engedélyt kéri, hogy Debreczen városi törvényhatósági bizottságát úlesre öszehívassa. Tegnap érkezett meg a kormányzó tábornok döntése a városhoz. A tábornok a közgyűlés összehívását engedélyezte.

A kormányzó-tábornok döntése nagy jelentőségű elhatározások elé állítja a városi tanácsot. Köztudomású ugyanis, hogy a törvényhatósági bizottság választott tagjainak fele részben már lejárt a mandátuma, virilis tagok névsora is kiigazításra szorul. A választott tagok pótlását nem lehetett eszközölni, mert a köztársasági kormány a közgyűlés hatáskörét megszüntette, föllálitotta a néptanácsot és így lehetetlenné vált, hogy a lejárt mandátumu tagok helyére új bizottsági tagokat válasszanak. Viszont a virilisek névjegyzékének kiigazítása megtörtént ugyan, de az új névjegyzéket

nem lehetett hitelesíteni és így érvényesíteni.

A helyzet tehát az, hogy törvényhatósági bizottság szorosán vett közjogi alapon nem létezik, még akkor sem, ha figyelembe vesszük a központi kormány ismeretes rendeletét, amely szerint közigazgatási tekintetben az 1918. évi október hó 31-ike előtti állapot tekintendő törvényesnek. Nem könnyű tehát a városi tanács helyzete akkor, amikor azt a kérdést kell a közgyűlés összehívása előtt eldönteni, törvényes lesz-e a törvényhatósági bizottság működése, vagy sem.

Az általános fel fogás a városban az, hogy a törvényhatósági bizottság tagjainak egyrésze nem rendelkezik ugyan már mandátummal, azonban a belpolitikai helyzet alakulása egyenesen lehetetlenné tette, hogy a törvényhatósági bizottságot a törvényes követelményeknek megfelelően kiegészítsék. Ha tehát szükséges a közgyűlés egybehívása, akkor nem is képezhető el más megoldás, mint hogy a régi törvényhatósági bizottságot hívják egybe, mint amely a polgárok utolsó megnyilvánulásából alakult.

Amennyiben tehát a városi tanács úgy dönt, hogy a közgyűlés összehívása a város érdekében fontos és elhalaszthatatlan, akkor a régi törvényhatósági bizottságot fogják úlesre összehívni. Ez az összehívás azután rövidesen meg is történik, mert több olyan ügy letárgyalása sűrűs természetű, amelyeknél a közgyűlés állásfoglalása aligha nélkülözhető.

Minden valószínűség mellett szól, hogy a közgyűlést rövidesen összehívják. A közgyűlés tárgysorozatát Csók Sámuel főjegyző fogja előkészíteni. Az már ma is megállapítható, hogy az egyes előadóknál felhalmozódott rengeteg ügy nem kerülhet mind tárgyalásra az egybehívandó közgyűlésen, mert hiszen akkor heteken át kellene üléseznie a törvényhatósági bizottságnak.

Amennyiben a közgyűlés összehívása is tenné a közigazgatás zavartalan lebonyolítását, ha minden egyes ügyet amelynek törvény szerinti a közgyűlés elé kellene kerülnie, lényeg le is tárgyalna a törvényhatósági bizottság.

A kérdés megoldása a kialakult vélemény szerint az lesz, hogy a tanács általános irányelvek szerint ki fogja jelölni azokat az ügyeket, amelyeknek okvetlenül a közgyűlés elé kell kerülniök, az előadó tanácsnokok ezeket az ügyeket előkészítik s ha munkájukkal végeztek, a közgyűlés összehívható lesz.

Előrelátható, hogy amennyiben a tanács a közgyűlés összehívása mellett dönt, összehívják hívná a szakbizottságokat is, amelyeknek az összehívása eddigelé ugyanazzal a megokolással maradt el, mint a közgyűlésé, amelyeknek az előkészítő munkája azonban ugyancsak törvényes előfeltétele a közgyűlés összehívásának.

Lehetséges, hogy már a csörtlöttöki tanácsülés állást fog foglalni ebben, az úgy gyakorlatilag, mint közjogilag nagyjelentőségű kérdésben.

Arz vezérezredes az olasz front összeomlásáról

A vezérkar volt főnökének véleménye

Bécsből jelentik: Arz báró vezérezredes, volt vezérkari főnök megkapta az engedelmet a magyar kormánytól arra, hogy nyilatkozzék a katonai fűgyelmseriesek megvizsgálására kiküldött bécsi bizottság előtt azokról az eseményekről, amelyek a fegyverszüneti szerződés megkötése után az olasz fronton történtek. A bizottság leguőbbi tárgyalásán Arz báró vezérezredesén kívül megjelent Körner ezredes, az Isanzo-hadsereg volt vezérkari főnöke és Schneider ezredes is. A két utóbbit szert hívták meg, hogy a hadsereg akkori hangulatáról nyilatkozzanak.

Arz általában ugyanarra az álláspontra helyezkedett, amely-

Franciá parfümök kímérvel Parkett pasta és viasz
 Arcrémek és puderek mindentelö, Fogpaszták, Szájvizek, Kéz- és hajápoló szerek, Korzó Drogueriában,
 Irrigátor lezserelések, Tejárém és Glycerin stb. legolcsóbban szerezhetök be a PIACUTCA 42 SZÁM.
 Kötésesek, w...
 Poloskairtó szer

1919 re Wald
 lyezkede
 lán. A
 nokság t
 annak, h
 szerződ
 időponij
 amint az
 tényleg
 ségnek a
 volt a fe
 véronta
 olaszokn
 igazuk v
 teljesen
 noha a
 hat óra
 olaszok
 kötésne
 frák-mag
 egyező n
 jával tek
 még azt
 datálják,
 szüneti s
 sének hu
 ideje má
 tól szám
 jegyzökö
 Bécsi
 a vizgál
 a meggy
 hogy a f
 ság a fe
 megköté
 korrektü
 V...
 We...
 Iroda
 Szerel
 Verh...
 A Jugos...
 Belg...
 régens h
 rába ut
 ségeket
 egyéves
 Zúri
 Zeitung
 vatesése
 nácsa fel
 szírvokn
 genfurtot
 kat a ter
 keszerző
 goszlávo
 A bol...
 Belg...
 gária az
 let ket k
 görög tá
 eprosi h
 ninában
 Az am...
 Olan...
 Lond...
 rican U
 hington
 nátorok
 előköt
 egész An
 fiumel ke
 foglalás
 eldás elfo
 ARU
 San
 (Köles)

re Waldetetten altábornagy helyezkedett a legutóbbi tárgyaláson. A hadseregparancsnokság teljesen tudtában volt annak, hogy a fegyverszüneti szerződés tervezetének alapján a fegyverszünet megkötésének időpontját úgy lehetett felfogni, amint azt az olaszok később tényleg felfogták. A hadvezetésnek azonban először is volt a feladata, hogy a további vérontást megakadályozza. Az olaszoknak jogi szempontból igazuk volt, sőt magatartásuk teljesen lojálisnak nevezhető, noha a szerződés aláírása este hat órakor történt meg, az olaszok a fegyverszünet megkötésének időpontját az osztrák-magyar megbízottak beleegyező nyilatkozatának időpontjával tekintették azonosnak, sőt még azt is egy fél órával előre datálták, úgy hogy a fegyverszüneti szerződés hatálybalépésének huszonnégy óras határideje már délután három órától számított. A vallomását jegyzőkönyvbe foglalták.

Bécsi sajtóvélemény szerint, a vizsgálóbizottság körében az a meggyőződés kerekedik felül, hogy a hadseregparancsnokság a fegyverszüneti szerződés megkötése alkalmával teljesen korrektül és helyesen járt el.

Villanyszereléseket és javításokat szakszerűen készít

Weisz Henrik
elektronikai vállalkozó
Iroda: Petőfi-tér 7. szám.
Szerelési osztály: Iparkamara,
Verbőczy-nca 2. szám.

A Jugoszlávoknak ki kell vonniuk Karinthiából

Belgrád, nov. 12. Sándor régens herceg Sarajevoba és Zágrába utazott, ahol nagy ünnepeket rendeznek Jugoszlavia egyéves fennállása alkalmából.

Zürich, nov. 22. A »Zürcher Zeitung« jelenti Párisból: A szövetségesek legfőbb katonai tanácsa felszólítást küldött a jugoszlávoknak, hogy űritsék ki Klagenfurtot és Karinthiának azokat a területeit, amelyeket a békeszerződés nem ítélt oda a jugoszlávoknak.

A bolgárok elhagyták Thráciát

Belgrád, nov. 11. Bulgária az összes Thraciai területet kiürítette. Stavropolcos görög tábornok, a thracsi és eprosi hadtest parancsnoka Jannában telepedett le.

Az amerikai szenátorok Olaszország mellett

London, nov. 12. Az American Uied Press jelenti Washingtonból: A republikánus szenátorok Lodge szenátorral az élükön heves agitációt kezdtek egész Amerikában Wilsonnak a fumei kérdésben elfoglalt állásfoglalása ellen és az olasz megelégedését követelik. Hált-

son republikánus szenátor Sanfranciskóban tartott beszédében bírálta Wilson álláspontját és viselkedését, melyet baráttal és ellenséggel szemben tanúsított és kijelentette, hogy Wilson szeren-

csétes, bolond ember. Jellemző, hogy az amerikai munkásság mindinkább közeledik a republikánus szenátorok csoportjához és ellenségesen lépnek fel Wilsonnal szemben.

Kommunista bűnpör a bankok értékelnek elszállítása miatt

Kardos Lipót a törvényszék előtt.

Ma folyt le a második kommunista bűnpör főtárgyalása a debreczeni törvényszéken. Kardos Lipót volt banktisztviselő, a kommunista-éra debreczeni pénzügyi politikai megbízottját szolgáltatta a vád a bírák elé: négy rendbeli rablás bűntettét róta terhére az ügyészség vádirata, mert 1919 április 19-én jogtalanul eltulajdonította a debreczeni bankok értékeit, körülbelül 22 millió koronát, amikor mint pénzügyi megbízott fegyveres katonákkal megjelent a debreczeni pénzügyi intézetek helyiségeiben, hogy végrehajtsa a tanácskormány kommunizáló rendeletét. A Magyar Általános Hitelbank debreczeni fiókjától 15 millió korona értéket az Osztrák-Magyar Bank fiókjától 1 millió korona képzést, melyből 700 ezer korona meg volt semmisítve, az Ipar- és Kereskedelmi Banktól 2 millió, az Alföldi Takarékpénztártól 3 és fél millió korona értéket szállítottatott el Budapestre Kardos, akit augusztus végén, amikor Debrecenbe visszatért, letartóztattak.

A debreczeni törvényszék ötös tanácsa tárgyalta a bűnpert, Nagy Kálmán dr. ítélőtáblai bíró elnökölte alatt. A vádat Gergics Károly államügyész képviselte, a védelmet Fenyves Endre dr. ügyvéd látta el.

Kardos Lipót tanuvallomása

Az elnök megnyitván a főtárgyalást, kihallgatta a vádlottat az általános kérdésekre, majd felolvastatta a vádirat rendelkezés részét és megkérdezte a vádlottól:

— Bűnösnek érzi magát?
— Nem érzem magamat bűnösnek.
— Mennyi fizetése volt a proletár-diktatúra előtt?
— Havi 1000 korona és a nyereség 15 százaléka.
— Mennyi fizetése volt mint pénzügyi megbízottnak?
— Semmi fizetésem sem volt és nem is vettem fel semmiféle pénzt. A rendszer fizetést kaptam csak a bankból.
— Hogy lett ön pénzügyi megbízott?
— A vádlott részletesen ismertette működését.

— A proletárdiktatúra kitörésekor az egyes bankok tisztviselői két-két ellenőrsőt választottak maguk közül. Én a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Bank fiókjának voltam a vezetője, itt engem és egyik kollégámat választottak ellenőrzővé. Az ellenőrök naponta délután 5 órakor gyűlést tartottak, melyen Vági Gábor pénzügyi po-

litikai megbízott elnökölt. Vági egy ízben Budapestre utazott s így nem volt, aki a napi gyűlésen elnököljön. Az ellenőrök ekkor ezt kívánták:

— Kardos bácsi elnököljön!
— Én az elnöki tisztségre Feldmann Sándort ajánlottam, a kollégák azonban ragaszkodtak az én elnöklésemhez.

Itt kezdődött a szereplésem. Amikor Vági hazajött, tudomásomra hozta, hogy a pénzügyi népbiztosság kinevezett a debreceni bankokhoz megbízottnak. A kinevezés ellen betegségre hivatkozva tiltakoztam, azonban Vági a lemondásomról hallani sem akart. Par nap múlva egy délután lázzal beteg jelenttem és akkor egy vörösrőt küldtek utánam, aki felvit a városi direktórium elé. Itt Vági látván fenyegetőzve figyelmeztetett engem, hogy ne igyekezzem kibújni a tisztség alól, és amikor a teremből eltávoztam, utánam jött egy férfi, aki a Vággal folytatott beszélgetésünket hallotta. Később megtudtam, hogy Pál, a vörösrég parancsnoka volt, és a kezét végighúzza a nyakán, mutatta a kezével, hogy engedelmessédjem, mert lehet megakasztás Debrecenben. Ilyen terror alatt folytattam hivatalomat, azonban semmi kezdeményező szerepem nem volt. A betétek kiutalásával bíztak meg és Vági mint főnök rendelkezett.

Az elnök: Hogy került be a szocialista pártba?

— Amikor a banktisztviselői bérharc a skerral végrövidült, a banktisztviselői tesületileg beléptek a pártba. Én szocialista sohasem voltam és egy gyűlésen sem vettem részt.

— Hogy történt április 19-én az értékek hirtelen elszállítása?

— Én április 19-én délután Horti Alfréd kávéházban voltam látogatásban, amikor berobant Karczag Gyula, akit én d-generalit embernek tartok és azt mondta, hogy a városi direktórium elhatározta, hogy a bankokban levő értékeket még ma este Budapestre kell szállítani. Én megjegyeztem: mit érdekel ez engem? Karczag azt válaszolta, hogy ne könnyelműsködjem, mert stárium van. Felmentünk együtt a városi direktóriumhoz, ahol ellenzésem dacára elhatározták, hogy az értékeket nekem kell felkísérnem. Az értékeket azért kellett felszállítani, mert fétek, hogy a visszaönlő szekeiek kiraboják a bankokat. Nem tudtam a határozattal szemben ellenkezni, izgatottan hazarohantam, arra gondoltam, hogy esetleg ki menekülök Hajduböszörménybe, így a Budapestre való felutazástól megszabadulok. Azonban mi-

kor hazérkeztem, a családomat sirva találtam, mert ott volt Karczag és megfenyegette őket, hogy statáriálisan fognak eljárni ellenem. Nem volt tehát mit tennem, elhatároztam, hogy az utasításnak eleget teszek. Elmentem este a Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókjához, kopogtattam a lehuzott redőnyön, mire kijött Boros bankhivatalnok. Megkérdeztem tőle, mennyit csomagoltak már be és figyelmeztettem, hogy pénzt egy fillért se kübjessék fel. A bankokból az összezsomogolt értékeket Karczag szállította autóval az állomáshoz, én csak ott csatlakoztam mint kísérő hozzá. Az állomáshoz kiküért Barta Ernő banktisztviselő, akinek megmondtam, hogy Budapestre lehetleg a mi anyá-intézetünkkel, az Egyesült Fővárosi Takarékpénztárnál fogom az értékeket elhelyezni, ahol biztos helyen lesznek. Ugy is történt. Amikor Budapestre érkezünk, Vági Gábor ellenzésem dacára az Osztrák-Magyar Bankban helyeztette el az értékeket, itt azonban nem akarták elfogadni, csak ideiglenesen adtak helyet az értékeknek. Két napig voltak itt az értékek, amelyeket az én indítványomra a Fővárosi Egyesült Takarékpénztárnál helyeztünk letétbe. Az értékekkel letét-jegyet kaptunk, amelyet Vági Gábor, Karczag és én irtunk alá. A letét-jegy két hónapig nálam volt, majd Vági Gábor követelésére át kellett adnom neki. Vági a letét-jegyet nem tartotta magánál, hanem átadta bátyjának, Vági Sándor budapesti mérnöknek, akitől a vörös uraleom bukása után a letét-jegyet visszakaptam. Naponta érdeklődtem az Egyesült Bankban az értékek iránt, ahol bizalmas embereim azt a megnyugtató választ adták, hogy az értékek sértetlenek. A vörös uraleom bukásakor azonnal jelentkeztem a budapesti rendőrfőkapitányságon; itt egy detektívet adtak mellém, akivel elmentem az Egyesült Bankba, ahol hivatalosan megvizsgáltuk az értékeket tartalmazó adákat és azokat érintetleneknek találtuk. A letét-jeggyel szembem hazautaztam, hogy itt a letét-jegyet átadjam a bankok vezetőinek és ezzel a — mondhatom — megmentett értékeket tulajdonosainak birtokába juttassam.

Az ügyész: Nem félt attól, hogy Budapestten letartóztatják, mert a kommunistákat cserben hagyta?

A vádlott: De igen. Nyolcszor változtattam Budapestten lakást.

Az ügyész: Ön beismerte, hogy Vággal többször találkozott; nem félt tőle, hogy bosszút áll?

A vádlott: Budapestten sem Vági, sem én nem voltunk olyan fontos személyiségek, hogy tördtek volna velünk. Váginak volt valami kis állása, nekem is felajánlott állást, azonban én nem fogadtam el. Pedig a legnagyobb nyomorban élttem, az órámat eladtam és többektől kölcsönöket kértem.

Az ügyész: Kiből hallotta, amikor a vöröshadsereg előnyo-

GRÜNWALD cipőüzeme
Szentpéter 4. szám.
(Kölcsönös segélyző egyesület épületben.)

Leginomabb izlésnek megfelelő csak jóminőségű cipők állandóan készen nagyban és kicsinyben kaphatók. Ugyszintén méretutáni. rendelés pontosan eszközöltetik, sürgős esetben 36 óra alatt elkészül

malóban volt, hogy a városi direktorium Debrecenbe való visszatérése esetére itt vértörődöt tervezett?

A vádlott: Vágtól hallottam, hogy Debrecenben az elmenekült kommunisták család-ját egyesek háttalmaszák. Ekkor mondta Vági, hogy azok az urak fogják meg lógni a debreceni városaháza előtt. Amikor est meg-hallottam, én azonnal elmentem Bosznai László kereskedő buda-pesti lakására, ahol éppen ott volt Magosa Kálmán főügyész, és elmondtam, hogy Magosa György főügyész urat és Popo-vics Gyulát a debreceni városi direktorium, ha hivatalát ismét elfoglalja, fel akarja akasztatni Debrecen piacán. Arra kértem tehát Bosznait, hogy juttassa el ezt a hírt Debrecenbe.

Ezzel a vádlott kihallgatása véget ért.

Kardosban bírtak a bankok.

A bíróság ezután a tanúk kihallgatását kezdte meg.

Az első tanu Keller József dr., a Magyar Általános Hitel-bank debreceni fiókjának fő-nöke volt. Kardos minden ké-rését teljesítette, amivel csak bankja nevében hozzáfordult és ő a legnagyobb megnyug-vással értesült arról, hogy Kar-dos fogja az értékeket Buda-pestre szállítani.

Wilhelms Emil, az Osz-trák-Magyar bank debreceni fiókjának vezetője, az Osz-trák-Magyar bank elnöke tanu-vallomásában előadta, hogy törvényes rendelkezés szerint is el kellett volna szállítani az értékeket. Ő az Osztrák Magyar bank értéket tehát, amelyeknek egy részét keresztillyenkasztással megsemmisítette, különben is elszállította volna. Megnyugta-tóan hatott rá, hogy Kardos kíséri fel az értékeket.

Terhelő tanu-vallomás

Scharpes Gusztáv, az Osz-trák-Magyar Bank ellenőre, ter-helő vallomást tett. Tagja volt az ellenőrző-bizottságnak, mint az Osztrák-Magyar Bank bizalmi-férja és ott arról bizonyosodott meg, hogy Kardos feltétlenül kommunista volt, mert még a kommunista rendeleteknél is szigorúbban intézkedett. Így rende-let szerint a betevők betétek 10 százalékát kikaphatták, Kardos azonban nem adott ki ennyit, hanem ráiravalt a könyörgő be-tevőre:

— Dögöljön meg!

Az a benyomása volt tanunak, hogy Kardos nem meggyőződés-ből volt kommunista, hanem azért, hogy pénzt szerezzen. Tanu szerint az értékeket egyálta-laban nem kellett volna elszál-lítani, mert hiszen meg lehetett volna semmisíteni őket.

Védő: Mondja, kedves uram, Ön nem kapott ki a betétjéből tíz százalékot?

Scharpert: Nekem 20,000 korona betétem volt, először

azonban csak 500 koronát kap-tam ki. Az utcán találkoztam Kardossal, az arányát tettem neki, mire Kardos azt mondta, csak menjek föl hozzá másnap, vagy küldjek föl hozzá valakit, majd kapok még ki valamit. Ki is kaptam még 200 koronát.

Védő: Úgyehár, ön is tud róla, hogy abban az időben nem volt annyi pénz Debrecenben, hogy mindenkinek ki lehetett volna adni a tíz százalékot?

Scharpert: Ez igaz, de később Vági közbenjárására 24 millió korona érkezett Debre-cenbe.

Mentő tanuk.

Halász Nándor és Sándor Armia ékszerészek részletesen elmondták, miként vették át tőlük az ékszereket.

Neugebauer Nándor, az Ipar és Kereskedelmi Bank igaz-gatója nagy megkönnyebbüléssel értesült, hogy Kardos, bankjának megbízható tisztviselője, kíséri Budapestre a debreceni értéke-ket. Az értékekért bankjában Karcag Gyula jelent meg vörös ördökkel és durva fenyegetések közepette követelte az értékek átadását.

Kardos menekülési terve

Honig Jenőné, debreceni kereskedő felesége elmondta, hogy Kardos több ízben panaszkodott neki, hogy csak Vágiék terrorja miatt van hivatalban és nem tudja, hogyan szabadulhatna megbízatásától. Tanácsot kért tanutól, ne adókjék e meg és ne rejtőzzék-e el Hajduböszörmény-ben.

Ugyanígy vallomást tett Horti Aifred kávézó, Kovács József bankhivatalnok, Kenyeres Károly földbírtokos, az Ipar és Kereskedelmi Bank igazgató-sági tagja és Rubinstain Ilona.

Karozag és Vági terrorja

Nagy Erzsébet tanu jelen-volt Kardos lakásán, amikor be-rohant Karcag Gyula és sítá-riális eljárással fenyegette meg Kardost, ha nem viszi fel Buda-pestre az értékeket.

Lichtmann Pál bankhiva-talnok egy ízben, mikor Kardos hivatalában járt, hallotta, amik-or Vági rákiáltott Kardosra:

— Ne siránkozzék mindig! Mindenki végezze el azt a munkát, amit raparancsoltak! És ne húzza ki magát mindenből!

Bessenyei Erzsébet tanunak tíz százalékot fizetett ki Kardos a betétjéből. Tanu hallotta, mik-or ezért Karcag rátámadt Kar-dosra és megfenyegette, hogy forradalmi törvényszék elé állít-tatja, ha továbbra is kedvez a burzsujoznak.

Kardos előzékenységét és jó-indulatát hangoztatták vallomá-saikban a következő tanuk: Barta Ernő banktisztviselő és Bihari Ernő kereskedő is.

Balázs László orvostan-hallgató több ízben találkozott Budapestben Kardossal, aki a

legnagyobb nyomorban őt a fővárosban. Tanunak tudomása van róla, hogy Kardos az arany-óráját is eladta és többektől pénzt volt kénytelen kölcsön-kérni.

A vörösök haláles ítéletei

Felolvasták ezután Bobsnay Károly tanuvallomását. Bobsnay a kommunizmus ideje alatt Budapestben tartózkodott. Egy ízben, mikor éppen Magosa Kálmán dr. államügyész is nála tartózkodott, megjelent a laká-sán Kardos és közölte vele, hogy arról értesült, hogy a direktorium tagjai Debrecenbe való visszatérésük esetén rém-tetre készülnek. Az a tervük, hogy ha újból bevonulhatnak Debrecenbe, akkor Magosa György dr. akkori főispánt és P. o. v. i. c. s. Gyulát, a magyar-román összekötőhivatal vezető-jét a városháza előtt felakaszt-ják. Kardos kérte a tanút, figyelmeltesse valahogy Magosé-kat, hogy idejében menekül-hessenek.

A második terhelő tanu.

Terenyák József bankhi-vatalnok elmoneta, hogy egy ellenőrző gyűlésen Kardos be-szédet mondott és azt hangoz-tatta, hogy aki nem illeszkedik bele az új korszakba, azt le-fogják gázolni, mert aki nem kommunista, az nem lehet banktisztviselő.

A vádlott: Szégyelném, ha azt mondtam volna, hogy kom-munista vagyok!

Tóby István nyugalmazott ítélőtáblai bíró vallomását ol-vasták fel még Kardos, akit megbízható embernek ismert, tanu szerint a felekkel nagyon udvariasan bánt.

A bizonyítási eljárás ezzel véget ért és a bíróság a tár-gyalás folytatását délután há-rom órára halasztotta el. Dél-után megtartották a perbeszé-deket.

Három évi fogház

A perbeszéd megváltása után délután öt órakor a bíró-ság ítélethozatalra vonult visz-sza.

Egy óras tanácskozás után esti hat órakor hirdették ki az ítéletet. A törvényszék Kar-dos Lipótot szarvas vésés-gében mondta ki bűnösnek és ezért három évi fogházra ítélte el.

HIREK.

— A rokkant katonák összeírása. Debrecen város Népjeleni Hivatala felhívja a Debrecenben lakó hadirokkanta-kat, hogy nyilvántartásba való felvételük végett rokkantságu-kat igazoló okmányokkal Mik-lós u. 23. szám alatt az alab-bi sorrendben családnevük kezdő-betűje szerint mindenkor délelőlt 8-tól 12 óráig annyival is ia-

kább jelentkezzenek, mert csak a jelentkezőkről fog gondosko-dás történni.

- Nov. 14-én A-D betűig
- 17-én E-H
- 18-án I-L
- 19-én M-P
- 20-án R-U
- 21-én V-Z betűig és az esetleg elmaradtak.

— Halálhír. A régi idők szigorú erkölcsű asszonyok egyik igazi képviselője, Adler Ignáczné dőlt ki tegnapi délután az élelő sorából. Az elhunyt ur-asszony halálát megelőző há-rom éven át állandóan bete-gesedett, míg a halál megvál-totta szenvedéséről. Nagy réar-vát mellett tegnap délután 4 órakor temették. Az elhunyt ur-asszonyban Aczél Henrik és Aczél Jenő dr. edes anyjakat gyászolják.

— A Salvator-kórház oca-lója. Sós János hajdusámsoni lakos meg a nyarlon megálapo-dott a Salvator-kórházzal, hogy két vagon gabonát szállít a kórháznak és az üzletre előleg-ül fel is vett 12,000 koronát. Szál-lítani azonban nem szállított, bár a kórház parancsmo-ké-ára állandóan sürgette. Mikor nem-regiben a Salvator-kórház fel-osszolt, még egyszer felhívták Sóst vállalt kötelezettsége teljesítésé-re, majd mikor ennek sem volt eredménye, Hajdusámszon község előjáróságához fordultak, ahon-nan az a válasz érkezett, hogy Sós János a községből meg-szókött. Mivel itt a katonai kincstár súlyos megkárosításról van szó, Mark Endre főispán-polgármester a katonai kincstár érdekeinek megvédése céljából fejjelentést tett Sós János ellen az államügyészhez.

— Granáttal művelik a földet. Romából jelentik, hogy az orosz földművelésügyi minis-teriumban érdekes kísérletek lettek arra vonatkozólag, hogy az embergyilkoló robbanószer-keket miként lehetne produktív módon értékesíteni. A kísérletek során azokat a földeket, ahol mélyebb szántást kellett volna végezni, robbanó bombakkal dolgozták meg. Bizonyos távo-ságokra bocsásk ezeket a grá-nátokat, egymásután sorba fel-robbantják azokat és a föld a robbanas következtében sokkal jobban megforgatódik, mint a legálaposabb szántással. Nagyon jelentősége teljes az is, hogy az így végzett földműveléshez egy szal ember, egy ásó, néhány szal méter dróthuzal és néhány szal robbanó patron keil. Tehát ren-geteg munkaerőt takarít meg, szinte főfőlegessé teszi az által-igavonó erőt és egy századrészt annyi idő alatt képes elvégezni azt, mint hat ökrök ekével es bo-ronával napok alatt végez csak el.

— Elfogták a vörös gas-dasági főnököt. A budapesti államrendőrség értesítette a debreceni rendőrséget, hogy Bartos (Buchsbaum) Jakab Jenő-t, a 8 vörös hadosztály gaz-

Hallotta-e már? Központi férfi-, fiu- és gyermekruha-áruház Piac-u. 1. alatt!

ahol gyermek- és leányka-kosztümök 24 óra alatt készülnek.

Friedmann Ignác és fia teljesen újonnan berendezett Piac-utca 61. sz., földemelet női divat és confection áruház (Plecher-palota.)

Külön mértékadó árak

dasági tönkét, aki 5 millió koronával elszökött és akinek kézrekerítése iránt a debreceni rendőrség megindította a nyomozást, Pozsonyban elfogták. A lopott pénz egy része megkerült. A rendőrség a nyomozást megszüntette.

Jó modor — jó társaság. az uri elegáns élet művésze. Ara K 24.20. Kapható: Hegedüs és Sándor r.-t. könyvnyelvényében, Piac-utca 34.

Legnagyobb szűcsárú üzletet Szent Anna-u. 3. alól Piac-utca 4. szám alá helyeztem. Végh Gyula.

Zenedében és magántanároknál használt összes zeneművek, zenekönyvek stb. megérkeztek és kaphatók Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. zeneműkereskedésében Piac-utca 34.

Brüll és Kollin fogmütermét áthelyezte Piac-utca 72. szám alá, Deák Ferenc-utca sarok.

Villamos szakmába vágó legkomplikáltabb munkákat készít és javít **Földvári** elektrotechnikai gyára Széchenyi utca 55.

Zseblámpa-elem Molnár Testvéreknél.

FOGASZATI MÜTEREM Schusztar Ferenc Vár-utca II. szám alatt.

Megnyitja »Helios« fényképeszeti műterem, Piac- és Király utca sarok, I. em. Foglalkozik a modern fényképeszet minden ágával.

Sándor Aladár és fivére fogászati és fogtechnikai laboratórium Széchenyi-utca 23.

Karbid, karbidlámpa Molnár Testvéreknél.

Bortermelési, borfogyasztási és hús-fogyasztási adók kézikönyve. Összeállította: **Pintér István.** Ara K 6.60. Kapható: Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében Piac-utca 34.

Legújabb zeneművek és kották most érkeztek s kaphatók Hegedüs és Sándor r.-t. zeneműkereskedésében.

SZÍNHÁZ

A SZÍNHÁZAK MŰSORA:

Csokonai színház

Csütörtök: A) bérlet. Gyimesi vadvirág, népszínmű.

Péntek: B) bérlet. Gyimesi vadvirág.

Szombat: Délután: Gyermekelőadás. Csizmás kandúr. Este: C) bérlet. Gyimesi vadvirág.

Vasárnap: Délután: Kis gróf operett. Este: Gyimesi vadvirág.

Vigaszínház

Csütörtök: Nincs előadás.

Péntek: Nincs előadás.

Szombat: Délután: Marcsa katonája, operett. Este: Terike, vigjáték.

Vasárnap: Délután: Férj vadászni jár, piros színkép bohózat. Este: Biborcs, színmű.

Pályázat a Csokonai színházra. A városi tanács megengedte a városi tanács Magoss György dr. tiszti főügyészt, hogy a Csokonai színházra a pályázati feltételeket készítse el, mivel a színházberlet 1920 szeptember 30-án lejár és szükséges, hogy már az idei tél folyamán kiírható legyen az új pályázat. A pályázati feltételek már elkészültek, a csütörtöki tanácsülés fogja a feltételeket felülvizsgálni amely nyíltan a tanács a pályázati feltételeket elfogadja, rövidesen ki is írják a Csokonai-színházra a pályázatot.

A Taifun mint opera. Zürichből írják, hogy Szantó Tivadar, az ismert kitűnő magyar zongoraművész és zeneszerző jelenleg a Lengyel Menyhért Taifun-jából írt operaszövegkönyv megzenésítésével foglalkozik. Szantó meglevő japán jellegű zenéjének egyrészt Tokeramoszait néven koncertterembe szánta. A zene másik része magyaros lesz, a zeneszerző tehát Budapestre téteti át szövegkönyve celekményeit. A Taifun magyar eredeti formájában tudvalevőleg Berlinben játszák. A berlini nagy sikerű átírdogozás Páriszt teszi meg a dráma színhelyének. Most pedig a zeneszerző jóvoltából a magyar eredetű Taifun magyarok körében perog le.

A színházi iroda hírei. A Víg-színházban csütörtökön és pénteken Járay Sándor betegsége miatt nem lesz előadás. — Szombaton délután mérsékelt helyárrakkal Honthy, Hilbert és Borbély fellépésével a Marcsa katonája operett, este 8 órakor a nagysikerű arató Terike vigjáték kerül színre. Nagy az érdeklődés a Gyimesi vadvirág mai előadása iránt. Heltai Jenő igazgató gondos rendezésében a gyönyörű darab élvezetes színházi estét fog nyújtani. A darab vasárnapig marad műsoron. Csizmás kandúr, a legmulatságosabb gyermek darab, melyet most tanult be a színtársulat, szombaton délután mérsékelt helyárrakkal kerül színre a Csokonai színházban.

Francia film az Urániában. Ma, csütörtökön kerül utoljára műsorra a »Végzetes rágalom« című kitűnő eredeti francia film-dráma. Előadások 6 és 8 órakor.

Nordisk műsor az Apollóban. A hetedik csók című kitűnő Nordisk dráma ma utoljára az Apollóban 5, 7 és 9 órakor.

Fehér család műsor az Arany Bika Mozi Varietében. Ma, csütörtökön, holnap, pénteken prozzsinlapos férj-est.

Új spiritisztikai könyvek:

- Sugalom ha átok (a szügestió csudái) — K 3.30
- A telepátharól — „ 3.30
- A gyakorlati spiritualizmus — 3.30
- Veauimo — „ 3.30
- Gyógyítás delejességgel — „ 5.50
- Spliluaata kató — „ 4.40

Kapható: **Hegedüs és Sándor**

irodalmi és nyomdai r. t. könyvkereskedésében, Piac-utca 34.

15 éve fennálló műbutor iparvállalatomat ismét megnyitottam.

Finom modern műbutorokat jótállás mellett napi áron készítek.

Kovács Gyula műasztalos, Darabos-utca 17. szám. (Saját ház.)

Tanulók fizetéssel felvétetnek.

Kocsikenőcs, elsőrendű minőségű kapható

Stern Sámuel festékkereskedésében

PIAC-UTCA 10., Gyümölcs-piac.

Domanovszky Sándor

Forrázó Készít katonai és Piac-75 polgári, va amint a legkényesebb íz lének is megfelelő ruhákat.

Naponta érkeznek újdonságok rövidárakban

Leitner és Römer rövidárú nagykereskedők

Hatvan utca 2. szám. Kéféru gyári raktár.

Élesztő nagyban és kicsinyben, állandóan frissára, va árnapi is legolcsóbban beszerezhető.

Videki kereskedőknek költésre mennyiség szerinti árkedvezményt nyújtok.

Rosenthal Sándor Üzlet: **Csapó-utca 19. szám.**

2 szobából és egy mellék helyiségből álló butorozott vagy butorozatlan lakást keresek lehetőleg a Piac-utcán, amely alkalmas lenne fogorvosi rendelőnek és varószobának. Butorozottért havi 500 kor., butorozatlanért havi 400 kor.-t fizetek. Értekezetni a **Magyar Országos Biztosító irodájában** **Piac-utca 42. szám** az udvarban d. e. 9-12 óra között.

Saját készítményű **valódi bőr-lábszárvédők** állandóan kaphatók **Feuermann** bőröndösnél **Piac-utca 44. szám, az udvarban.**

Hanna és Zákány fűszerüzlet vállalat. Iroda: Kossuth-u. 30., Láng-színház mellett.

Kélyben és vidékre mindennemű fűszeres pontosan és legújanyonabb áron készítek.

Sütőde forgalmas helyen más vállalat miatt azonnal eladó. **Cim a kiadóban.**

Valódi Franok-kávé, erős, eredeti Dianna-sós-borsos, cukor, szemeskávé, bab, lenese, borsó, dió, mák, csokoládé, valamint mindenféle fűszer- és csemegeáru legolcsóbban kapható **GOTTLIEB ERNŐ** üzletében, Szent Anna-utca 1.

Gazdák figyelmébe! Veszek mindenféle főzeléket, lencsét, babot, borsót, köleat, köleakását a legnagyobbtól a legkisebb mennyiségig **LINDENFELD JENŐ,** fűszernagykereskedő, Degeföld-tér 7.

Aranyat, ezüstöt, brilián-szokot és gyöngyöket legmagasabb árnban vesz **Weisz Mihály és Tsa,** Püspöki palota.

Ujdonságok hetenkint érkeznek az **Alföldi** könyvkereskedésbe, **PIAC-UTCA 18.** (Tisza-palota.)

Horovitz és Friedmann fűszer- és csemegeüzletébe **Piac-utca 10.** mindennemű **friss csemegeáru** érkezik.

Aranyért, ezüstért, ékkövekért } legmagasabb árat fizet: **BRAUNA ÉS TÁRSA** óráskészítők, Passaio, Gambinus mellett.

Budogos és vízvezeték szerelési munkákat és javításokat szakszerűen készít **Burg Ignác,** Csapó utca 11. az udvarban.

Herskovics József bőr- és cipész kellekek kereskedő. Egy tanuló **Piac-utca 70. szám alatt** fizetéssel felvétetik.

Megnyilt
Központi ruha-, kolmefestő és
vegytisztító intézet.
Szőrme és bőrkabát, konyhakal-
lapok, függönyök, ugyszintén
ernyők festését és tisztítását
legutányosabban elvállalja
Varga-utca 1.

Cukor,
kavé, Franck-kavé, tea-
különlegesség, szobhai
cukorkák, Schmidt-ka-
ramellák, csokoládé-
desszertek legelőbban
beszerelhetők
DARVAS MIKSA ÉS TÁRSA,
KORZÓ cukorka áruházban,
főposta mellett.

Sálnak való
aljszínór és rojt,
kalap- és hajszallag,
cérna 400 és 1000 far-
dos, iskola- és piaci
táska kabát- és zakó-
gombok, téli kötőt és
kasztor kesztyű való
mint többféle rövid
ru cikkek szolid ár-
ban kaphatók
GUTTMAN DÁVID,
Csapó-utca 99

Cipőfelsőrész készítő műhelyemet
áthelyeztem.
Felsőrészek gyorsan készülnek
Éliás Ferenc,
Csapó-utca 58.

Megnyilt
„RECORD“
gyors- és gépiró-iskola.
Kereskedelmi Könyvtitelt Tantolyam
Hatvan-utca 1. szám.

Uj tüzhelyek
megrendelhetők és tüzhely-
javításokat, valamint vízve-
zeték javításokat elvállalok
Fekete Lajos
lakatosmester
Piac-utca 66. szám.

Valódi angol pipereszappan,
valamint Margit szappan, krém
és puder állandóan kapható a
legszőkebb árban
Feuer Dánielnél,
Csapó-utca 26. szám.

Ecet
kisebb-nagyobb mennyiségben
kapható,
VETÉSSY KÁROLY
fűszerüzletében,
Bethlen-utca 36. szám.

TEA
eredeti angol és orosz,
schweizeri kakaó, csokoládék,
dió, száraz főzelékneműk,
friss gesztenye, hideg fel-
vágottak állandóan nagy
választékban kaphatók
Burg Sámuel
fűszer- és csemegekereskedésében
Kossuth-utca 19. szám
a Csokonai színházzal szemben.

Bármilyen kalapból
a
legdivatósabb „duxer“ szelű
kalapok
8 nap alatt készülnek el
a Piac-utca 9. számú
kalapüzemben!
Legújabb női modellformák
ott megtekinthetők!

Mindennemű
fémnyomó és bádógosmunkákat
vállalok.
Cipőkrémes dobozok
raktáron.
FRIEDMANN SÁMUEL
József kir. herceg-utca 60. szám.

A vámospécsi utca az el-5 ut-
kaparó háznál 350 drb a h. c.
29 drb fűz, 20 drb fűgyfa
f. hó 13-án esztörtökön dél
után 1 órától a helyszínen
darabonként is
eladatik.

Férfi és fiu ruhákat
legmodernebbel és leg-
izlésesebben készítenek

Deutsch Testvérek,
Piac-utca 9., az udvarban.

Szücs műhelyemet
áthelyeztem
Piac-u. 30. szám alá,
ahol mindenféle szücsmunká-
kat jutányosan felvállalok
ADLER JENŐ.

Árverési hirdetmény.
Alulírott állami közjegyző
Vetéssy Károly debreceni lakos
kereskedő kérelmére ezennel
közölni teszi, hogy a Vár-utca
11. szám alatt elraktározott 6
hordó circa 43 hektoliter ecetet
a legtöbbet ígérőnek készpénz-
fizetésért 1919. évi november
hó 15-én délután 3 órakor a
helyszínen megtartandó nyilván-
os árverésen késedelmes vevő
vesélyére és kárára eladja.
Vevő a vételi illetéket is
viseli.
Vevő a vételárat a leűlűskor
azonnal kifizetni tartozik.
Vevő az ecetet azonnal át-
venni tartozik.
Debrecen, 1919. nov. 13.
Dr. Lintner Sándor,
állami közjegyző.

APRO HIRDETÉSEK.

POSTA
Hajduböszörményben tegnap, minden délelben
egyedül ebédelő urhelyzet kerüls
meretlen bámulója, hogy egy feltét-
len uriember tisztességes ismeretisé-
gét nem utasítaná-e vissza? Levélét
a kiadóba kérem „Gentleman“ jel-
lője alatt.

Erdősök egy levele van a kiadóban.
21 éves, magas, barba leány megis-
meredne jobb iparossal, vagy keres-
kedővel, kinek nőül lére komoly
szándékai vannak. Csak lomoly és
feltétlen megbízható választ kérek
Zs. 21. jelűre a kiadóba.

WITTEL
Vannak és adók el mindenféle ékszer,
aranyat, ezüstöt és drága kőveket.
Krámer József, József kir. herceg-
utca 9.
Érdemes könyveket jó állapotban
leőket veszek. Cim a kiadóhiva-
talban.

Régi porcellánokkal és éket, pohara-
kat, régi és modern festményeket,
régibutorokat és egyéb régiségeket
magas áron vásárolok. Bika bérház,
II. em., ajtó 7. szám.

ELADÁS
Hajduböszörményben kiadó 2-0 magyar hold
fekete réti földbirtok, gazdasági épü-
letekkel Hajduböszörményi határon.
Értekezhetni Gazdák Bankjánál, Kos-
suth u. 17.

Mindenféle új és használt butorok
legelőbban beszerezhetők Piac-
utca 37. (Kistemplombazár.)

Szabakalékok nagy választékban kaphatók
A zódy és Róthnál, Piac-u. 18.
gyomlepiac.

Kristály cukor 50 K. Mindenféle főze-
lék napiárban, különféle cukorkák
kaphatók Weiszál, Csapó-utca 1.

Felkötés valódi Prém-cipőkrém érté-
zeit. Csillag, Bádógos-utca 1.

Ha madárjéve: kislány részére téli ruhát,
sapka, boa, muff elad: Hatvan u. 3.,
III. 53. (Püspöki palota) M. g. t. t. t.
ható délután 3 óráig.

Wachler Wilson-típusú varrógép kiadó
Hatvan-u. 3. (Püspöki palota) Ház-
mesternél délután 3 óráig.

Egy új modern konyhaberendezés el-
cson eladó Csapó-utca, János-utca 7.
Máscsiká udvar.

Törzves fűszereket, lakotok, harapó-
fogók legelőbban Nagy vasker-
kedőnél, Csapó-utca 68.

Eladó a Sámsoni utca a Böjér-féle
nagy ház mellett 3000 négyszögöl-
telek föld. Értekezhetni Debreceni
Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

**Fűszer-, élelmiszer-, rövid-
áru- és porcelán-üzlete-
met megnyitotta m.**

Safrán Armin,
Csapó-utca 47.

Saját készítményű
gyermekcipők
ismét vannak raktáron minden
számban, ugyszintén női, férfi-
és iskola-cipők. Mérték utáni
CIPŐT
rövid időn belül izléseesen készít
Weidner utóda
Bathány-utca 6.

Fuvarozást
egy stráfszakkérral valamint
kocsival helyben és vidékre
olcsón elvállal
BLUM, Hatvan-u. 34.

Eladó egy jókarban levő nagy masszív
antik ebédő kredenc Bika bérház
II. em., 2. ajtó délután 1-től 3-ig.

Divatos zöld bársony női ruha eladó.
Cim a kiadóhivatalban

Különbe szántó föld két és fél hold köz-
vetlen a város mellett szabad
hó eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Abrónas kisebb-nagyobb mennyiség-
ben kapható a kiadóhivatalban.

Eladó a Simonffy-utca 3. számú ház-
házban levő kőművesi helyiség fal-
szerszámok: jászkekrón, krondans
edények, képek, asztalok, székek stb

ARANYT értékesít mag's árban veszek
Schiffmann ékszerész Piac-utca 67.

Felakkereskedni iskolai érettségét tett
fiatalemberre azonnali beépésre irodai
alkalmazást keres. Cim a kiadó-
hivatalban.

Tennőnek jó családból való fiu felvé-
teik Kírály Mndor vas-, fűszer-
kereskedő Hajdunánás

Finom felsőnemű varrásokhoz tanuló
leányok felvételre Váradi
R., Csapó-utca 12.

Egy 2-3 középiskolát végzett jól szá-
moló ügyes nő tanulókat felvétetik
Smigróczy György fűszer- és csa-
mege kereskedésében. Hajdunánás.

VEGYES

Román nyelvre írunk és fordítunk bár-
mirele kérvényeket. Ogonovskij és
Gabányi, Kossuth-utca 11., Dr. Ballay
iroda.

Nemzeti kasszákat legjobban készít
Keszler, elő debreceni műszerész
Széchenyi-utca 1. sz.

Román nyelven kérvényeket készítok
Schwarz, Széchenyi-u. 31.

Fiatal leány Tolnai előhatalomban fel-
vételle.

Polgármestert vállal az államvasúti fe-
regítő, Mánassy István, Debrecen,
Kossuth-utca 24.

Román nyelvre mindenféle kérvénye-
ket írok. Halmosy, Piac-utca
60. sz.

Piaculat bérletnek Dr. Hegedűs,
Simonffy-utca 2b. I. em. 4.

Angol és orosz órákat ad külföldön járt
egyetemi hallgató. Bövöcs Acél
könyvkereskedésében.

Felgáti és elemi iskolai tanulókat elő-
készítok és korrepetálok. Zongorkában
kezdőknek pontos oktatót nyújtok.
Cim a kiadóhivatalban.

Felhornemű, gyermekruhavarrás, mo-
dern harisnyafézés vagy bármilyen
kőszimunka jutányos áron készül
Csapó-u. 33.

Mérték utáni
cipőket
pontosan készít

Dankó Károly,
Nyomtató-utca 2.

Legelőbb
élesztő-forrás
Moskovits-féle orosz-élesztő
nagyban és kicsiben a legelő-
csőbban kapható
KUPFER IGNAO
Ház- és fűszerkereskedésében
Bádógos-utca.

Feladós szerkesztő:
DR. HEGEDŰS LORÁNT

Kiadó:
HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
Irodalmi és nyomdai részv.-társ.

Cenzurat de Sublocotenentul Horváth